

LABOUR LAW –ATKT – 2021-2022 UNIVERSITY OF MUMBAI

MCQ'S

1. Labour laws belong to which of the following category:
 - a. Security of the State
 - b. Socio-economic welfare legislations
 - c. Environmental Regulation
 - d. Consumer Welfare
2. Which of the following Acts deals with day to day working rules?
 - a. Industrial Disputes Act, 1947
 - b. Employee Compensation Act, 1923.
 - c. Industrial Employment Standing Orders Act, 1946
 - d. MRTU &PULP, 1971
3. Collective Bargaining is:
 - a. A unilateral process
 - b. A bilateral process
 - c. Multi party discussion
 - d. Government Controlled Process.
4. Who coined the term “Collective Bargaining?”
 - a. Sidney and Beatrice Webb
 - b. Ludwing Teller
 - c. K. Alexander
 - d. John T Dunlop
5. Which authority under the IE(SO)Act, 1946 has the power to issue standing orders?
 - a. Labour Courts
 - b. Industrial Courts
 - c. Certifying Office
 - d. Investigating Officer
6. Which of the following is not an Industry as per the definition of “Industry” in Industrial Dispute Act, 1947?
 - a. NGO
 - b. Hospital
 - c. Solicitors Firm with 20 employees
 - d. An Individual Doctor's clinic

7. Which of the following is a tool in the hands of employer during a legal strike?
- Closure
 - Lock out
 - Lay off
 - Retrenchment
8. If a strike is declared illegal under the MRTU & PULP Act, 1971 and is withdrawn within _____ hours it shall not be deemed to be an illegal strike.
- 24 Hours
 - 48 Hours
 - 12 Hours
 - 78 Hours
9. As per the provisions contained in Chapter VB of the Industrial Dispute Act, 1947 establishment employing _____ persons or more are required to seek prior permission of Appropriate Government before effecting lay-off, retrenchment and closure.
- 50
 - 100
 - 250
 - 500
10. Under which section of MRTU & PULP Can the Industrial Court withdraw proceeding taking place in any Labour Court and transfer the same to another labour Court?
- Section 43
 - Section 44
 - Section 45
 - Section 40
11. What is the first step of a disciplinary proceeding under IE (SO) Act, 1946?
- Show- Cause Notice
 - Domestic Enquiry
 - Serving of Charge Sheet
 - Dismissal and Discharge
12. Which authority has the power to begin the conciliation process under the Industrial Dispute Act, 1947?
- Appropriate Government
 - Conciliation Officer
 - Investigating Officer

- d. Labour Court
13. Which section of the Industrial Disputes Act, 1947 is based on the principle of “First Come Last Go”?
- Section 20
 - Section 21
 - Section 23
 - Section 25
14. According to section 25F of the Industrial Dispute Act, 1947 the employer has to give _____ months’ notice before retrenching any permanent workman.
- 1 month
 - 2 months
 - 3 months
 - 4 months
15. According to sec. 17A of ID Act, 1947, An award (including an arbitration award) shall become enforceable on the expiry of _____ days from the date of its publication under section 17.
- 60 days
 - 30 days
 - 90 days
 - On same day.
16. The Commissioner shall dispose of the matter relating to compensation under the employees Compensation Act, 1927 within a period of _____ from the date of reference and intimate the decision in respect thereof within the said period to the employee.
- Three months
 - Two months
 - One month
 - Six months
17. In Maharashtra, the Industrial employment (standing orders) Act, applies to Industrial establishments employing
- Fifty or more workmen
 - one hundred or more workmen
 - One hundred & fifty or more workmen
 - Two hundred or more workmen.

18. Standing orders shall, unless an appeal is preferred under Section 6, come into operation on the expiry of _____ from the date on which authenticated copies are sent under sub section (3) of Section 5.
- 30 days
 - 7 days
 - 15 days
 - 5 days
19. According to Section 33(4) of the Industrial Dispute Act, 1947 what is the maximum number of protected workmen that can be declared by the employer?
- 5
 - 50
 - 10
 - 100
20. Which allowance is the employer bound to pay to an employee against whom a disciplinary proceeding has begun and he has been suspended till proceeding is over?
- Dearness Allowance
 - Living Wage
 - Basic Pay
 - Subsistence Allowance

Descriptive Questions

1. Mention three disadvantages of collective bargaining in settling labour disputes.
2. Mention three adjudicatory authorities and their functions under the ID Act, 1947.
3. Define Retrenchment and mention the conditions precedent required for retrenchment.
4. Dr X is working for a tea estate on probation, the management refuses to give him a permanent position and terminates his services. The tea worker's union take up his case and ask for his reinstatement. Is Dr X a workman as per the ID Act, 1947? Can the Tea worker's union take up his case? Give reasons for your answer.
5. When is a strike legal as per the Industrial Disputes Act, 1947?
6. Mention three Unfair Labour Practices on part of the trade union as per MRTU & PULP Act, 1971.
7. Mention three obligations of a recognised Trade union as per the MRTU & PULP Act, 1971.
8. Trade Union A has 23% membership and Trade Union B has 30 % membership of the total number of workmen employed. Both have applied for being recognition to the Industrial Court. Which Trade Union will get the recognition and why?
9. A servant on grade A- 1 post lost one eye and two teeth because of collision between two engines. He was declared by medical officer as unfit for that post but fit for C2 job because of his defective vision. He refused the offer and claimed compensation. Which type of disablement the servant has gone through and why?
10. What is the liability of the employer to an employee who contracts an occupational disease?

Marathi set

mcq

१) कामगार कायदे खालीलपैकी कोणत्या श्रेणीत मोडतात.

- अ) राज्याची सुरक्षा
- ब) सामाजिक व आर्थिक कल्याणकारी कायदे
- क) पर्यावरण नियमन
- ड) ग्राहक कल्याण

२) खालीलपैकी कोणता कायदा दैनंदिन कामकाजाशी निगडित आहे?

- अ) औद्योगिक विवाद कायदा, १९४७
- ब) कामगार नुकसान भरपाई कायदा १९२३

क) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा १९४६
ड) एम आर टी यु आणि पी यु एल पी कायदा १९७१.

३) सामूहिक वाटाघाटी ची संकल्पना काय आहे.

- अ) एकतर्फी प्रक्रिया
- ब) द्विपक्षीय प्रक्रिया
- क) बहुपक्षीय चर्चा
- ड) सरकार नियंत्रित प्रक्रिया

४) सामूहिक वाटाघाटी ची संकल्पना कोणी मांडली.

- अ) सिडनी आणि बीट्रिस वेब
- ब) लुडविग टेलर
- क) के. अलेक्झांडर
- ड) जॉन टी डनलॉप

५) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा १९४६ अंतर्गत कोणत्या प्राधिकरणाला स्थाई आदेश जारी करण्याचा अधिकार आहे?

- अ) कामगार न्यायालय
- ब) औद्योगिक न्यायालय
- क) प्रमाणन कार्यालय
- ड) तपासणी अधिकारी

६) औद्योगिक विवाद अधिनियम, १९४७ अंतर्गत खालील पैकी काय उद्योग या संकल्पनेत येत नाही.

- अ) अशासकीय संस्था
- ब) दवाखाने
- क) वीस कर्मचारी असलेले सॉलिसिटर फॉर्म
- ड) खाजगी दवाखाना

७) कायदेशीर संपाच्या वेळी नियुक्त्याच्या हातात खालीलपैकी कोणते साधन असते.

- अ) काम बंदी
- ब) ताळेबंद
- क) ले ऑफ
- ड) छाटणी/ कामगार कपात

८) जर एम आर टी यु आणि पी यु एल पी कायदा १९७१ अंतर्गत संप बेकायदेशीर घोषित केला गेला आणि तो..... च्या आता रद्द केला गेला तर तो बेकायदेशीर संप मानला जाणार नाही.

- १) २४ तास
- २) ४८ तास
- ३) १२ तास
- ४) ७८ तास

९) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ च्या प्रकरण वीबी ((VB) मध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदीनुसार रोजगार देणारी आस्थापना जिथे..... किंवा त्यापेक्षा जास्त लोक काम करतात त्यांना कामावरून कमी करणे छाटणी करणे आणि काम बंदी लागू करण्यापूर्वी संबंधित सरकारची पूर्वसंमती घ्यावी लागते.

- अ) ५०
- ब) १००
- क) २५०
- ड) ५००

१०) एम आर टी यु आणि पी यु एल पी अधिनियम १९७१ च्या कलमअंतर्गत औद्योगिक न्यायालय एका कामगार न्यायालयातील होणारी कार्यवाही मागे घेऊन ती दुसऱ्या कामगार न्यायालयात हस्तांतरित करू शकते.

- अ) कलम ४३
- ब) कलम ४४
- क) कलम ४५
- ड) कलम ४०

११) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा १९४६ अंतर्गत अनुशासनात्मक कार्यवाही ची पहिली पायरी काय आहे.

- अ) कारणे दाखवा नोटीस
- ब) आंतरिक चौकशी
- क) आरोपपत्र सादर करणे
- ड) कोर्टून टाकणे आणि बाद करणे

१२) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत कोणत्या प्राधिकरणाला समेट प्रक्रिया सुरू करण्याचा अधिकार आहे.

- अ) संबंधित सरकार
- ब) समेट अधिकारी
- क) तपासणी अधिकारी
- ड) कामगार न्यायालय

१३) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत कोणत्या कलमावर फर्स्ट कम लास्ट गो हे तत्त्व आधारित आहे.

- अ) कलम २०
- ब) कलम २१
- क) कलम २३
- ड) कलम २५

१४) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ च्या कलम 25 फ नुसार कोणत्याही कायम कामगाराची छाटणी करण्यापूर्वी नियोक्त्याला..... ची नोटीस द्यावी लागते.

- अ) १ महिना
- ब) २ महिने
- क) ३ महिने
- ड) ४ महिने

१५) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ च्या कलम १७अ नुसार अवार्ड(निवाडा) (लवाद निवाडा सह) प्रकाशनाच्या तारखेपासून..... दिवसांच्या समाप्तीनंतर कलम १७ नुसार अंबलबजावणी करणे योग्य होईल.

- अ) ६० दिवस
- ब) ३० दिवस
- क) ९० दिवस
- ड) त्याच दिवशी

१६) कामगार नुकसान भरपाई अधिनियम १९२७ अंतर्गत आयुक्त भरपाई संबंधित प्रकरणाचा संदर्भ दिल्यानंतर च्या कालावधीत प्रकरण निकाली काढतील आणि त्यासंदर्भातील निर्णय सदर कालावधीत कर्मचार्याला सूचित करतील.

- अ) तीन महिने
- ब) दोन महिने
- क) एक महिना
- ड) सहा महिने

१७) महाराष्ट्रात औद्योगिक रोजगार (स्थायी आदेश) कायदा अश्या औद्योगिक आस्थापनांना लागू होतो जिथे काम करतात.

- अ) पन्नास किंवा अधिक कामगार
- ब) शंभर किंवा अधिक कामगार
- क) दीडशे किंवा अधिक कामगार
- ड) दोनशे किंवा अधिक कामगार

१८) कलम ६ अंतर्गत अपिलला प्राधान्य दिल्यावर कलम ५ च्या उपकलम ३ अंतर्गत ज्या तारखेला प्रमाणीकृत प्रती पाठवल्या गेल्या त्या तारखेपासून किती दिवसात स्थायी आदेश लागू होतात.

- अ) ३० दिवस
- ब) ७ दिवस
- क) १५ दिवस
- ड) ५ दिवस

१९) औद्योगिक विवाद कायद्याच्या कलम ३३ (४) नुसार नियुक्त्या द्वारे घोषित केलेल्या संरक्षित कामगारांची कमाल संख्या किती आहे.

- अ) ५
- ब) ५०
- क) १०
- ड) १००

२०) खालीलपैकी कोणता भत्ता नियोक्ता एखाद्या कर्मचार्याला देण्यास बांधील आहे ज्याच्या विरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही सुरू झाली आहे आणि कार्यवाही पूर्ण होईपर्यंत त्याला निलंबित करण्यात आले आहे.

- अ) महागाई भत्ता
- ब) लिविंग वेज
- क) मूळ वेतन

ड) निर्वाह भत्ता

DTQ

१) कामगार विवादाचे (तंट्याचे) निवारण करण्यासाठी सामूहिक वाटाघाटी चे तीन तोटे सांगा.

२) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत तीन न्यायीक अधिकारी आणि त्यांची कार्य नमूद करा.

३) कामगार कपातीची व्याख्या करा आणि कामगार कपातीसाठी आवश्यक असलेल्या पूर्व अटींचा उल्लेख करा.

४) एका चहाच्या मळ्यावर डॉक्टर एक्स प्रोबेशनवर डॉक्टर म्हणून काम करत होते, व्यवस्थापनेने त्यांना कायमस्वरूपी पद देण्यास नकार दिला आणि त्यांची सेवा समाप्त केली. चहा माल्यावरील कामगार संघटनेने त्यांची बाजू उचलून धरली आणि त्यांना पुन्हा कामावर घेण्याची मागणी केली औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत डॉक्टर एक्स कामगाराच्या व्याख्याते येतात का? चहा कामगार संघटना त्यांची बाजू घेऊ शकते का योग्य कारणासह उत्तर द्या.

५) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ नुसार संप केव्हा कायदेशीर आहे.

६) एम आर टी यु आणि पी यु एल पी कायदा १९७१ अंतर्गत ट्रेड युनियन यांच्याकडून होणाऱ्या कोणत्याही तीन अनुसूचित कामगार पद्धतींचा उल्लेख करा.

७) एम आर टी यु आणि पी यु एल पी कायदा १९७१ अंतर्गत मान्यताप्राप्त ट्रेड युनियनच्या तीन दाईत्वाचा उल्लेख करा.

८) अ ट्रेड युनियनचे सदस्यत्व २३ टक्के आहे आणि ब ट्रेड युनियन मध्ये एकूण कामगारांच्या ३० टक्के सदस्य आहे दोघांनीही मान्यता मिळवण्यासाठी अर्ज केला आहे यापैकी कोणत्या ट्रेड युनियनला मान्यता मिळेल कारणासह स्पष्ट करा.

९) ग्रेड A १ पदावरील एका कर्मचार्याने दोन इंजिनच्या टक्कर मुळे एक डोळा आणि दोन हात गमावले त्याला वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी त्या पदासाठी अयोग्य म्हणून घोषित केले परंतु त्याच्या दृष्टी दोषांमुळे त्याला C २ कॅटेगरी च्या नोकरी साठी योग्य घोषित केले त्या कर्मचार्याने ती ऑफर नाकारली आणि नुकसान भरपाईचा दावा केला, येथे कर्मचारी कोणत्या प्रकारच्या अपंगत्वातून गेला कारणासहित मीमांसा करा.

१०) कर्मचार्यांना सतत एखादे विशिष्ट काम केल्यामुळे झालेला रोग (व्यवसायिक) रोग बाबतीत नियुक्त्या ची जबाबदारी काय आहे.